

Høringsuttalelse – søknad om konsesjon for landingsplass for helikopter i Simadal, Eidfjord

1. Innledning

Statkraft Energi As har innsendt søknad om konsesjon for å anlegge, drive og inneha en helikopterplass på Sima i Eidfjord Kommune. Plassen er tidligere kun benyttet i forbindelse med vedlikehold og inspeksjon av energianleggene og linjenettet i Eidfjord. Det anføres at kommunen satser på turisme og at det ønskes mulighet til å drive med kommersiell helikopter transport av turister i området med inntil 200 flyvninger per uke. I pressen har det kommet uttalelser som tyder på at pengesterke cruiseturister skal fraktes opp i høyfjellet på sightseeing med helikopter. Området rundt Eidfjord og Hardangerjøkulen vil være et aktuelt mål.

Det er fra Luftfartstilsynet sendt ut høring blant annet til Eidfjord Kommune. Det oppgis forskjellige datoer for høringsfrist i forskjellige fora men i høringsbrevet er frist satt til 23 februar 2018.

Finse Hytteforening er ikke blant adressatene på adresselisten i høringsbrevet. Det er ca.100 fritidsboliger som inngår i vår medlemsmasse. Av disse er mange av fritidsboligene benyttet av flere familier og flere generasjoner, de fleste med lang tilknytning til høyfjellet. Ved tidligere overslag representerer vi interessene til mellom 6-700 brukere.

Høyfjellet benyttes også av et betydelig antall tilreisende fot turister/ski turister som ikke har fast tilknytning til Finse og heller ikke representeres ved noen høring. Det stusses også over at flere instanser, herunder Fylkeskommunen og Miljøverndepartementet ikke fremkommer på høringslisten.

2. Kommentarer til høringsbrevet

I denne uttalelsen tas det ikke stilling til regelverket knyttet til konsesjonsloven og hvorvidt det prinsipielt er adgang til å gi konsesjon slik det er søkt om. Det pekes imidlertid på at det for området Hardangerjøkulen og Finse foreligger en rekke andre regler/reguleringer og hensyn som griper inn og således **begrenser forvaltningens frie skjønn** i forhold til aktuelle søknad.

I høringen synes det ikke foretatt noen konsekvensanalyser av den omsøkte trafikk for dette spesifikke område med særlig sårbar natur og beslutningsgrunnlaget fremstår som uforsvarlig opplyst i forhold til å danne grunnlag for en beslutning. Det foreligger heller ikke noen nødvendig avveining mellom søkers behov for dispensasjon og de interesser som berøres sitt krav på vern.

Det fremgår av høringsbrevet at flyvningene vil medføre vesentlig økt støy, og samtidig hevdes det at støyen ikke vil ha vesentlig innvirkning på miljøet, herunder naturmengfoldet. Dette er åpenbart uriktig ettersom støy også er en kvalifisert form for forurensing. Ro og stillhet er et av områdetets særpreg. Som det vil fremkomme nedenfor i teksten er påstanden om at støy ikke vil påvirke natur sterkt i strid med det staten tidligere har ansett som en sterk verneverdig interesse. Påstandene fra søker er således ikke forsvarlig dokumentert.

3.Særlige reguleringer av betydning for søknaden

Store deler av det område som berøres ligger i Hardangervidda Nasjonalpark. Det er fastlands Norges største nasjonalpark og den grenser i vest til Odda, Ullensvang og Eidfjord.

Formålet med etableringen av nasjonalparken i 1981 var jfr forskrift om vern av Hardangervidda Nasjonalpark §2;

«å verne eit særleg verdfullt høgfjellsområde på ein slik måte at landskapet med planter, dyreliv, natur og kulturminne og kulturmiljøet ellers vert bevart, samstundes som området skal kunne nyttast til landbruk, naturvennleg friluftsliv og oppleving, jakt og fiske, undervisning og forskning».

I tilknytning til Nasjonalparken ligger Hardangerjøkulen landskapsvernområde og Bjoredalen Naturreservat i Eidfjord Kommune.

Hensynet bak forskriften og etablering av verneområde er å sikre bevaring av naturen og dyrelivet i området. Området er et særpreget og sårbart naturområde med arktiske planter og dyr, hvor flere er truet. Videre har området Europas største villreinstamme som trenger betydelig uberørt areal for å eksistere. Deres eksistens er ytterligere truet ved sykdom på deler av bestanden, noe som aktualiserer et enda sterkere hensyn til den gjenlevende bestand som skal bidra til gjeninnføring av frisk villrein etter pågående nedslakting i Nordefjella. Man er kjent med at særlig motorisert ferdsel forstyrrer dyrenes naturlige bevegelsesmønster.

Stillheten i høyfjellet og den uberørte naturen med alt den omfatter er altså av lovgiver ansett som en verneverdig knapphetsressurs som er besluttet vernet for fremtidens generasjoner. Det er likeledes nedfelt i forskriftens §4.2;

«Dyrelivet og deira buplass, hi, reir og egg skal være freda mot skade, øydelegging og unødig uro av alle slag...»

Det innebærer at det gjelder betydelige begrensinger for ferdsel i disse områdene som representerer et «Lex specialis» i forhold til konsesjonslovgivningen spesielt og begrenser forvaltningens frie skjønn. Spesiallovgivning går som kjent foran generell lovgivning. Dette får innvirkning for tildeling av konsesjoner og dispensasjoner i området.

4.Nærmere om forskrift for vern av Hardangervidda Nasjonalpark

Forskriftens §4.5 regulerer ferdsel mm.

Av særleg interesse for vår sak er regulering i punkt 4.6 om motorferdsle som følger;

«Det er ei målretting å halde motorferdsle i nasjonalparken på et lågast mogleg nivå. Motoriserte framkomstmiddel kan derfor berre nyttast når transporten er naudsynt. Ved avgjærda om noko er naudsynt må ulempene med motorferdsle haldast opp mot dei einskilde transportbehova».

Videre refereres fra punkt 6.1;

«Motorferdsle til lands og på vatn, landing med luftfarty og flyging under 300m er forbode».

Det er gjort unntak for militære, redningstjeneste og politi samt noen få andre nødvendige tilfeller med transportbehov, for eksempel flyaktivitet i forbindelse med vedlikehold og reparasjon av teletjeneste og el-forsyning. Ingen av unntakene dekker transport av turister for sightseeing og strider i seg selv mot hele forskriftens formål og krav til at transport må være **nødvendig**.

Videre er det forbud mot forurensing.

Det bestemmes avslutningsvis i forskriftens §5 at forvaltningen bare kan gjøre unntak fra bestemmelsene i §4 om forbud mot ferdsel «for tiltak som ut i frå vesentlege samfunnsmessige omsyn, for vitenskapelege føremål, når føremålet med fredinga krev det og i einskilde tilfelle, når det ikkje er i strid med føremålet med nasjonalparken».

I tillegg til forskriften legges til grunn at Eidfjord Kommune, på samme måte som Ulvik Kommune, i sin arealplan for område som ligger i sin kommune har implementert forskriften. Arealplanen har derfor de samme begrensinger som forskriften.

5. Finse Hytteforening sitt syn på søknaden

Finse hytteforening er sterkt imot å tillate flyvning og landing i høyfjellet slik det er søkt om.

Formålet med søknaden er blant annet å drive kommersiell drift for transport av turister i høyfjellet. Det er altså noen få som skal tjene penger på bekostning av andre viktige interesser.

Vi mener at denne type virksomhet åpenbart ikke kan anses som nødvendig slik det ut i fra foreliggende regelverk kreves for tillatelse. Samtidig vil en slik type virksomhet i Nasjonalparken og dens grensesoner slik vi ser det være klart i strid med forskriften og dens formål.

Aktiviteten vil medføre betydelige støyforurensing og vil åpenbart forstyrre viltlivet. Det er uakseptabelt. Flybensin avgir mye sot og det er tale om et betydelig antall flyvninger per uke. Overflyvninger vil tilføre ytterligere forurensing som vil kunne påskynde nedsmelting av områder med «evig snø» og isbreer.

Vi som har tilknytning til Finse respekterer begrensinger i transportmuligheter og verdsetter naturen og den unike roen og stillheten som finnes der. Området har som følge av dette også unike kvaliteter som rekreasjonsområde. Det er derfor også denne delen av Norge er

hyppig besøkt av både nordmenn for øvrig og turister, dog med transport via jernbanen eller til fots og på ski. Vi tror også turistnæringen generelt vil tape på at motorisert ferdsel tillates fordi området mister mye av sin unike karakter.

Vi mener også, sett hen til forskriften, at denne type transport er ulovlig i området. Det ligger således utenfor forvaltningens frie skjønn å innvilge søknaden.

6. Avslutning og oppsummering

Finse hytteforeningen anmoder på det sterkeste om at søknaden som gjelder konsesjon for frakt av turister avslås.

Vi mener det allerede foreligger forbud mot denne type flyvninger med hjemmel i forskrift og at søknaden må avvises på dette grunnlag.

Under enhver omstendighet fremstår søknaden og høringsbrevet som mangelfullt og man synes ikke å ha forsvarlig grunnlag for å fatte en avgjørelse som medfører at tillatelse til flyvninger gis.

Bergen 22.02.2018

Nina Monssen

For Styret i Finse Hytteforening

Kopi:

Eidfjord Kommune

Ulvik Kommune

Finse 1222

Fylkesmannen i Hordaland